

SZÉKESFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A fejérmegyei gazdasági-egylet, iskolatanács és a fejérmegyei tanítók egyletének közlönye.

Megjelen minden vasárnap.

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.

Hirdetmény

a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor:
Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kr-ért igrtattatik be.

1871. december 31-én.

27. szám.

II. félévi folyam.

A lap szellemi részét illető közlemények „Székesfejérvár“ szerkesztőségéhez, — belváros, szt. István-utca 176. — küldendők.

A lap ára, hirdetmények és a hirdetményekért díjak a „kiadó-hivatal“ Klökner Péter könyvkereskedésében vétetnek fel.

Nyilttérbeni közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

T. olvasóinknak boldog újévet

kíván

lap szerkesztősége.

lap kiadó-hivatala.

Előfizetési felhívás

„SZÉKESFEJÉRVÁR“
társadalmi hetiközöly 3-ik és 4-ik félévi, vagyis:
1872-ik évi folyamára.

Lapunk eddigi irányában, jelen alakjában, lehető
érdekes tartalommal jelenend meg.

Előfizetési ára:

Egy évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.

Előfizetések a m. kir. postahivataloknál legelő-
nyösebben postakártyán eszközölhetők.

Az előfizetési pénzek Klökner Péter laptulajdonos-
kiadó könyvkereskedéséhez küldendők.

Kérjük az előfizetéseket e hó 26-ig esz-
közölni, hogy a lap; de különösen a czimszalagok
nyomatása iránt intézkedhessünk.

„Székesfejérvár“ szerkesztősége.

Nyolcz havi működésünk.

Nem szándékunk lapunk érdekében zajt ütni;
de kötelességet vélünk teljesíteni t. olvasóink iránt
midőn a közjó érdekében teljesített munkánkra vissza-
pillantva, azt mintegy dióhéjba szoritva felsoroljuk.

TÁRCZA.

Karácsonyesti beszélgetés a kávéházban.

(Kihallgatta és feljegyezte Körös).

No Bittó! azt a miniszterlelkű igazságodat! Igy
kiállt fel mellettem egy miniszteri uton kikéglizett
búsvitéz. — Vegyem csak észre, hogy még egyszer
ezen jár a lelked krisztikindli képében, — ugy a fal-
hoz nyomlak, hogy manupropriád helyett lelked
marad a falon, ijesztő példájára minden eddig szü-
letett és ezután születendő kinevezéseknek.

Hát még ha azt a sunnyogó, élesnyelvű és szár-
körmű protectió kisasszonyt megkaphatom, — e mindenki
kegyét kereső szemtelen hotárát; — ki szándéko-
san löki lomkamarába az érdemet, — mig a tehetetlen
pulyának puha fekhelyet készít a közvagyomból, melyen
a bünök fáradsalmát kipihenhesse

Ugyan ne zajogjon itt mellettem, kedves mérge-
s barátom, több még azt hiszik, hogy én felejtettem
ki a tourból, pedig hát azt jól tudja, hogy én se
tudója se látója, se folyamodója se pártfogója nem
vagyok ennek a boldogságnak. Nem vagyok én se
katholikus se kálvinista; de még lutheránus sem.
Nem vagyok atyafiságban a zsidókkal, mormonokkal,
nazarenusokkal stb. Nem vagyok sem jobb sem még

Felsoroljuk pedig első helyen azon buzgó ügy-
barátokat, kik a megye és város érdekében első sor-
ban ismerték fel lapunk fennállásának szükségességét,
kik hosszú évek során át szerzett tanulmányaik és
tapasztalataik tárházát nyitották meg t. olvasóink előtt.

Felsoroljuk továbbá azon eredményt is, melyet
ezen elméleti működés a gyakorlati téren megvalósított.

A népnevelés különféle módozatának ismertetése
közül méltó elismerést érdemel Boross Mihály ur, ki
ugyszólván pihenés nélkül első sorban küzdött lapunk
hasábjain a nép jólétének emeléseért. Vele egy téren
működtek Perth Gyula, Seidel Pál, Szabadszállási,
Vasadi Balogh Lajos, Juraszek Ferencz és Szent-
györgyi József.

A közigazgatási téren Kiss László és Lőrinczy
János urak kitünő dolgozatai mellett Heissler Győző,
Micsky Zsigmond, Turó Antal és Moenich Károly ta-
nulmány- és tapasztaláson alapuló műveivel találkozunk.

Forster József a hal- és fatenyésztés, cselédügyünk
és a piacrendezés tárgyában irt.

Egészségügyben Dr. Kaiser Sándor irt nép-
szerű, könnyen érthető nyelven a cholera eredetéről.

Földtani munkát „A szerves élet haladása s a
fajok kihalása“ czim alatt Rónai Jácint m. t. aka-
demiai tag kitünő tollából voltunk szerencsések kö-
zölhetni.

Régészet és történelem helyi érdekű adatokat
Pauer János m. t. akadémiai tag, jeles régész és törté-
nészünk volt szives adni, még pedig anyagi áldo-
zattal is, a mennyiben a szt.-mihályi éremlelet ismerte-
téséhez szükséges ábrákat saját költségén vette. —
Hattyuffy Dzsó a sztíványi üregeket, a ráczalmási
régiség és műkincseket, Rosty Zsigmond városunk és
megyénk múltját ismertették. Fekete János egy léte-
sítő megyei museum érdekében szólalt fel.

Méhészet körül Falvai István értekezett szak-
avatottan.

Szépirodalmi részén lapunknak következő ne-
vekkel találkozott t. olvasóink: Fiván, Dr. Kukori-
cza, Körös Béla, Moenich Károly, Piros Pista,
Csörgő, Kulisseky Károly, Aczeltoll és Legulejus
Miriám, Lőrincz Károly, Szűts Laura és Rozsa, Kon-
dor, Balogh Lajos, H. M. E., B. N., Don Spavento
és Csacsérdi Tóbiással.

Egyleti mozgalmak körül, különösen ilyenek

ujbóli alakítása iránt Fekete Zoltán, Németh Károly
és Bácskai értekeztek.

Színházügyben Látcsó, Szentpéteri, Juraszek
Ferencz, Kulcsár József és Forster József irtak.

Levelezőink a megye különféle részeiből Tiha-
nyi Gyula, Nagy Imre, Mezei János, Szabadszállási
Hasenfraz János, Béni János, Arany Mihály, Vasadi
Balogh Lajos, Nadapi, Fornai, Király József, Vaáli
a városból, Szentpéteri, Klingenberg Jakab, Bácskai
Brennus adtak elfogadható közleményeket.

Ujdonsági és Vegyesek rovatunkat Csitári
Kálmán belmunkatársunk kezelte.

Ezen munkaerő ügyhiszszük jövőben is tömörülni
fog közérdekeinket védő és közjólétünkért küzdő vál-
lalatunk körül; — de nemcsak ezt hiszszük; — hanem
azt is, hogy a közügy napzámosai száma körülöt-
tünk szaporodni fog.

Gyakorlati eredményeül nyolczhavi működésünk-
nek, felemlítjük:

A haltenyésztés érdekében megalakult bizott-
ságot szakosztályaival, mely hiszszük annak idejében
igyekezni fog a szükséges tenyészdeket minél előbb
létrehozni.

Árvaházunk ügyében a kezdeményezés meg-
történt, s egy nagylelkű pár, Hoffmann István ur és
neje e czélra egy házat ajándékozott is.

Színházügyünk egy lépést előrehaladt, a meny-
nyiben a szükséglet fedezéséhez új forrás nyitottat.

Piacunk rendezettebb.
Egyleteink a „Magyar ifjusági kör“, „A ke-
reskedelmi ifjuság önképző körének, és a Dalárdá-
nak“ megalakulása által szaporodtak.

Ezen felül a lapbani felszólalások több rendbeli
közigazgatási és rendőri intézkedésekre jótékonyan
hatottak. Végre a megyei közönségnek alkalom nyuj-
tatott, hogy a székvárosi társadalmi élet, és a me-
gyei mozgalmakról gyors és biztos tudomást szerez-
hessen, hirdetményeink pedig szükségleteink beszerze-
hetését megkönnyítették.

Ezek volnának tehát azon eredmények, melyek
a mellett, hogy lapunk közéletünknek e rövid idő
alatt is szemmel látható lendületet adott, felmutathatók.

Jövőre pedig lapunk a megye és városi hatóság,
továbbá a fejérmegyei gazdasági-egylet, — néptanítók
egyletének, — iskolatanácsnak elfogadott közlönye

jobb, vagy legjobb, bal vagy szélső és legszélsőbb
baloldali. Nem vagyok eretnek, ultramontán, hiszem
a csalhatatlanságot, meg még azt is a mit senki sem
hisz el. Nem vagyok én sem férj, sem apa, sem agg-
legény, sem nőtelen, sem ifju, sem öreg.

De ujságíró kegyed?

Jaj barátom ez olyan betegség a mi kegyeden is
kiüthet, — kivált ha hivatal nélkül marad. Én is ugy
kaptam ezt a náthát, a mint a sok hivatalból ki-
maradásom következtében czugba álltam — ott ugy meg-
hültem, hogy plane Váczon még be is rekedtem,
három hónapig alig bírtam szabadon légzenni. Mit kí-
ván tölem?

Azt, hogy tegye ki az ujságba azt, a mi igaz.

Lássá barátom, már én próbáltam azt is, hogy
sohase tettem ki mást, mint a mi igaz, ezért azután
engem betettek.

Nem bánom, hát tegye bele az ujságba.

Akkor meg majd engem tesznek ki. — Nem le-
het ezen az uton boldogulni. — A kárvalott ember
kiabálásán nevetni szokott a világ. Legokosabb a mit
ilyen körülmények között tehet az ember, hogy nem
kap a sors forgandó kerekébe, hanem megvárja, míg
magától megfordul.

Látja bukott barátom! — Az ön állása a minisz-
teri retortán keresztül párolgott el, sok felebarátja
pedig a mai megyei tisztválasztás által jut azon
kellemetlen helyzetbe, hogy önt collegájának ne-
vezheti.

No de vigasztalódjék, az aprószentek emlékére

is csak azt verik meg vesszőkorbáccsal, ki szeret-
tük, s még verésközben is jót kívánnak neki, „hogy
keléses ne legyen.“ Nem akarják, hogy az éven által
összgyűlt rossz nedvek egy helyen fakadjanak ki,
hanem inkább lassan emészszék fel a testet.

Az orvos a hidegletést chinával gyógyítja, ez pe-
dig még ártóbb betegséget fejleszt — Igy van ez a
társadalmi és közéletben is. — Bajt hiszünk gyógyi-
tani és nagyobb bajt okozunk

Még többet mondok. Ez a nyilvános élet olyan,
mint a színész a színpadon, bolondolunk utánna
míg teljes pompájában, művészetével elragadó képet
nyújt. Az „éljenek,“ a demonstratio, ovatio, fáklyás
zene, koszorúk, díszbédok mind mind fokozzák a
képzelődést; hanem ha a színpadok mögé, vagy éppen
az imádott ideal boudoirjába jutunk, akkor látjuk,
hogy az ügyes komorna, az érdek által felrakott
chignon, álhaj, a sminke mérge, a lelkesedés színlett,
a karsu feszes derék, a hiúság önkamrája, szóval a
valóság mesterkéten képe váz, melytől még a jóma-
darak is sivitva reppennek tova.

Ha nem hiszesz a hasonlatnak, melyet neked
feltártam, tekintsz vissza mult évedre, és én hiszem,
hogy megfelel reá Sylvester, e vén eszű, ki épen
ellentéte a sokat ígéro, de semmit meg nem tartó
új évrnek.

A mult év első napján is megjött hozzád, min-
denki, ki csak némileg is jogositva volt veled szót
válthatni, és „üdvözölt.“ Agyba-főbe vert „üszinte“

leend, — melyben a közhatalások és bíróságok hivatalos hirdményei, közjavadalmak bérlete és vállalatok iránti hirdmények, továbbá a közönséget érdeklő hatósági rendeletek közöltetni fognak. Intézkedtünk, hogy a vasuti menetrend, gabona-ár, piaci árkelet, és egyéb tudni valók iránt pontos tudósítást nyújthassunk. E szerint bemutatót lefolyt működésünket, bizalommal tekintünk a jövő elé, s azon reményben, hogy t. közönségünknek, mely eddigi terhes feladatunk megoldásánál segédkezet nyújtott, támogatására jövőben is biztosan számíthatunk.

„Székesfejérvár“ szerkesztősége.

M e g y e i.

Tisztújító közgyűlés decz. 28.

Megyénk alkotmányos jogainak legfontosbikát mai nap gyakorolá. A gyűlést 9 óra után Szőgyény M. László főispán ur nyitá meg. Elmondva a mai ülés fontosságát, felhívja a bizottmányt, hogy csakis oly egyéneket ajándékozzon bizalmával meg, kik azt méltán megérdemlik. Utána báró Miske Imre alispán mond le a tisztikar nevében. A levéltár kulcsait s megye pécstjét elnöklő főispánnak átadva, bocsanatot kér, ha talán a tisztikar eddigi működésében minden feladatnak teljesen nem felelt meg, de az emberi gyarlóság miatt ez majdnem lehetetlen. A tisztikar helyét elhagyva, mielőtt választás kezdetét venné, ez alkalomra Végh István jegyzővé, Cserna Vincze ügyészé nevezették ki törvényes szokás szerint az elnöklő főispán által; majd a szavazatszedő bizottságok tagjai s helye jelöltetik ki. Ezután főispán választást megnyitja, alispáni állásra báró Miske Imrét, Kolosvári Sándor, s Fekete Jánost jelölte ki. Alispán Miske Imre választatik meg egyhangulag; ki rövid beszéddel helyét elfoglalja. Választás után főispán Fekete János volt megyei főjegyzőt főjegyzői czime megtartásával levéltárnokká nevezi ki. Ki megköszönve kinevezését, köszönetet mondva a bizottmánynak eddigi bizalma s szeretetéért. Egyszersmind igéri, hogy a tölte nem teszi le, hanem a megye dicső multjának kutatására, ezentul is használni fogja.

Főjegyzővé megválasztott Bóné Géza egyhangulag. I. aljegyzővé kijelöltettek: Fekete Zoltán, Lovász Sándor, Balog Ferencz, megválasztott Fekete Zoltán egyhangulag. II. aljegyzővé kijelöltettek: Lovász Sándor, Balog Ferencz, Kovács Géza; megválasztott szótöbbséggel Lovász Sándor. III. aljegyzőnek kijelöltettek: Salamon Zoltán, Balog Ferencz, Kovács Géza, megválasztott egyhangulag Salamon Zoltán. Tiszti ügyésznek kijelöltettek: Horváth Imre, Pálffy Károly, Tóth Antal, szavazás elrendelésért kérvény adatot ugyan be, de az illetők által visszavonván, általános szótöbbséggel Horváth Imre választatik meg. Főpénztárnoknak megválasztott Tóth István egyhangulag. Főszámvevőnek megválasztott Hattyúfy Kristóf egyhangulag. Alsószámvevőnek kijelöltettek: Mészöly Farkas, Salamon László, szótöbbséggel megválasztott Mészöly Farkas. Főmérnöké kijelöltettek: Szüts Pál, Nagy József, megválasztott Szüts Pál egyhangulag. Szolgabírákká:

Csákvári járásban kijelöltettek: Rozgonyi György, Sárközy Kázmér, Sárközy Aurél, Bedy József. Szavazásért kérvény adatván be. Szavazott 235, Rozgonyi nyert 173, Sárközy Kázmér 59, Sárközy Aurél visszalépett, Bedy József 3. Szavazattöbbséggel megválasztott Rozgonyi György.

Bodajki felsőjárában kijelöltettek: Grossinger István, Homa Géza; megválasztott egyhangulag Grossinger I., bodajki alsójárában kijelöltettek: Szőgyény M. Géza, Fiáth Miklós. Általános szótöbbséggel megválasztott: Szőgyény M. Géza.

„szive mélyéből fakadó“ „tisztá“ „önzetlen“ szerencsekívánataival. És miért?

Hogy e szerencsekívánatokat váltsd be jó pénzzel, ha nem adsz neki eleget kigunyol, ha többet adsz kinevet.

Nöd egy hálósapkát himez ezen alkalomra. Uj ruha kell a farsangra.

Kis leányod verset szaval. Hajas babát kapott tavál.

A fiadnak ruha kellene. Ennek is fizess a vége. Azonban ez mind mellékes dolog, vele jár ez a családfevel mint a házasság a növel. Itt a vérkötelekek tért nyitnak a kegyeletnek, — a szeretet, gyengédség nyilvánulásának; de hol rejlik magyarázata annak, hogy a kávéházi pinczér, ki többet goromba vele mint nem, hacsak nem adsz neki minden csésze kávé ára mellett naponként egy pár krajczár borraalót. A kéményseprő, ki egyetlen söpzetési díját sem engedi el. A házmester, ki morog, ha egy este a kapunyitási díjjal adós maradsz. — A boltőr, kit szolgálatáért szerződés szerint fizetsz. Egyszóval mindenki, ki csak egyszer köszönt is neked az utcán, vagy elejtett szivarodat felvette, — az mind megjő hozzád új évkor, mond ékes és éktelen rythmusokat — — pénzért. És mire fordítatik e pénz? — Mint nálunk szokták mondani „siflire.“

Lássad öcsém! ilyen a világ, sokat ígér keveset ad. — Sifli az egész. — Ha nem leend se neked, se családodnak kenyered, rágódj a világon, hiszen csak sifli; minél többet eszel belőle, annál inkább elrontja

Sárkereszturi járásban kijelöltettek: Huszár Ágoston, Homa Géza, egyhangulag megválasztott Huszár Ágoston.

Ráczalmási járásban kijelöltettek: Tassy Béla, Modrovich Ignác, Meszlény Mór, Bedy József, általános szótöbbséggel megválasztott Tassy Béla.

Váli járásban kijelöltettek: László Antal, Micsky Zsigmond, felkiáltás utján többségét kivethető nem levén, szavazás rendeltetett el, szavazott 233 közül László Antal 135, Micsky Zsigmond 98 nyert, szavazattöbbséggel megválasztott László Antal. Főorvosnak kijelöltettek Varga Zsigmond, Eltér József, szavazás rendeltetett el, szavazott 235. Varga Zsigmond 109, Eltér József 126, szavazattöbbséggel megválasztott Eltér József. Járasi orvosokká megválasztottak: Heinrich Lajos, Pék Alajos, Kremniczky N., Szombathy ellenébe. Baromrovossá: Fischl György. Árvaszéknél: Elnöknek kijelöltettek: Németh Lajos, Szüts Péter, megválasztott Németh Lajos egyhangulag I. ülnökké kijelöltettek: Modrovich Ignác, Korniss Antal, Ivánszky János, többség Modrovich Ignácnak mondatott ki. II. ülnökké kijelöltettek: Korniss Antal, Tóth Antal, Mészöly László, szavazás rendeltetett el, szavazott 204, ebből Korniss Antal 89, Tóth Antal 115 nyert, szavazattöbbséggel megválasztott Tóth Antal.

Árvaszéki számvevővé kijelöltettek: Udvardy Sándor, Salamon László, megválasztott egyhangulag Udvardy Sándor.

Közgyámnak kijelöltettek: Podhorszky Nápoly, Mészöly Péter, megválasztott egyhangulag Podhorszky Nápoly. Főcsendbiztosnak kinevezetett Barkács Gusztáv. Csendbiztosnak Paczóna Alajos, Urs Ferencz, Mirkva N. Közigazgatási kiadónak Grossinger Kálmán. Igtatónak: Kövér Ferencz. Árvaszéki igatónak Salamon László. Irnokoknak: Tóth Sándor, Jandrók István. Ezenkívül kinevezetett egy számos tagból álló árvabizottmány, névsort jövőre hozzuk, ugy a tiszteletbelieket is, az ülés a tisztikar eskü letéte után feloszlott.

Terményrajzi közlemények.

Közli Bardón József sz.-fejérvári főtanító.

I. Az oceán kertje.

(Folytatás).

A mint az indiai oceán kristály hajjai közé merülünk, azonnal feltárul előttünk gyermek-álmunk mesevilágának csodálatos varázsa. A furesán kiágazó cserjék élő virágokat hordanak. Tömött *maeandrinák* (ránya) és *astracák* (csillagkorall, dereny) ellentétet képeznek a lombos, poháralaku *explanáriákkal* (lapos korall), az ágas-bogas *madreporákkal* (habkorall, szikvany), melyek majd ujjalaku, majd törzsforma ágakkal, majd pedig a legdíszesebb bogakkal ékeskednek. A szinezett fölülmulhatlan; élénk zöld, váltakozik barna- vagy sárgával, gazdag biborárményklattal a halvány veresbarnától egész a legsötétebb kékig vegyítve. A kihalt anyagokat piros, sárga és barackszínű *nulliporák* (burány) vonják be, melyek ismét csillogó, gyöngyszínű *retiporákkal* (ékes burány) vannak átszőve. E mellett a legszebb sárga és kék színben ragyognak a *gorgóniák* (szaruburány, gyülcen) koczkás héjai; — a fenék tiszta fővényét pedig ezerféle csoportozat- és színjátékban lepik el a *tengeri süll* (Secigel) és *csilangok* (küllönj, Seestein). A leveles *flustrák* és *eskarák* (mohállatok) zuzmók és mohák módjára tapadnak a korallok ágaihoz, s mint valami roppant páncélos férgek kapaszkodnak törzseikhez a sárga, zöld és biboresziku *patellák* (csészem); a *tengeri anemonák* (virágfereg, küllönke), mint valami óriási kaktuszvirág, tüzpompájában sugározva terjesztik ki csápjok koszo-

ruját a sziklák talpaihoz, vagy pedig mint a tarka szíronták külön csoportokban ékesítik a sima ágyat. A korallcsoportok körül játszadozó tengeri kolibrók és halacszkák, majd vörös vagy kék fényben, majd aranyozott zöld, majd a legfénylőbb ezüst színben tündökölnék; — s mint valami varázs szellemei a mélységnek hajlanak, lengenek a gyenge, tejfehér vagy kékes, harangalaku *medusák* (bomlasz, szörnyeg). Itt egymást kergetik az ibolya és aranyzöld fényben tündöklő *császárhalak* (holacanthus ciliaris — így nevezetik szépsége és ritkasága miatt) és a tüzsárga, fekete vagy ciznóberpiros csikokkal tarkázott háromszínű *galandárok* (Kokette, hol tricolor); amott pedig kigyómódra csuszlik a bokrokon át, mintegy öt láb hosszú ezüst szalag, rózsza és azurfényben csillogva a *szalaga* (Bandfisch, lepidopus argyreus). Azután jönnek a *mesés sepiák* (fertőncz), pompázva a szivárvány minden színében; de a melyek minden meghatározott czél nélkül majd feljelennek, majd ismét eltűnnek, majd a legkülönösebb módon egymásn ugrálnak, egymást keresik és ismét széteszlanak. És mindez a leggyorsabb változatok és legkülönösebb játékok közt történik, melyet a leggyengébb fuvalom, vagy a tengerfelület legkisebb mozdulata is képes megváltoztatni. Midőn pedig lenyugszik a nap, és az éj fátyola a tengerek mélyét is eltakarja, ismét új pompával kezd világítani ezen *büös kert*. A végtelen apró *medusák* és *rákok*, izzó szikrak milliói gyanánt tánczólnak a homályban; a nappal ciznóberpiros *tolló* (Seefeder) pedig zöldes phosphorfényben rezeg. Szóval: mindenfelől, a merre csak tekintünk, kitűnik, hogy a mi talán nappal mind barna vagy igen közönséges színű fel sem tűnt, az most a zöld, sárga és piros fény legsodálhatóbb játékában ragyog; és, hogy a varázséj csodája teljes legyen, gyengén világítva húzódik egy 6 láb nagyságu ezüst korong, a *holda* (Mondfisch), az apró szikrázó csillagok eme raján keresztül.

„A forró égőv leggazdagabb növénytenyészeté nem képes ily egyszerű változatosságot felmutatni; mert az a színjáték és színvegyület pompájára nézve sokkal hátrább áll, mint eme kertvidék, mely kizárólag állatokkal és nem növényekkel van benépesítve. Mert a mily jellemző a mérsékelt övi tengerfenéken a növényvilág buja tenyészeté, ép oly túlnyomó a forró égőv alatt a tenger állatok országának roppant különfelesége. A mi szepet, csodálandót és kalandosat a halak és tüskönczök, bomlaszok és habarczok, kagylók és csigák gazdag országai tartalmaznak, az mind együtt található forró övi tengerek langyos és kristálytiszta vizében; begyökerezik a fehér homokba, bevonja az idomtalan durva sziklákat, vagy pedig a hol a teret elfoglalhatja, mint élődi tapad egymáshoz, vagy úszva küzd az elemekkel, míg a növényvilág ezek mellett egészen háttérbe szorul. Sajátságos e mellett, hogy a szárazföldön uralgó természettörvény, melynél fogva az állatvilág — alkalmazkodván az idegen viszonyokhoz — sokkal nagyobb elterjedésnek örvend mint a növényvilág — mert még a sark tengerek hemzsegnak a fókák, tengeri madarak, halak és számtalan alsóbb rendű állatoktól még ott is, a hol már a növénytenyészetnek épen semmi nyoma — hogy, mondom, ezen törvény a tenger mélységében is, érvényben van; mert ha a tenger mélységébe lemerülünk, sokkal előbb el-tűnik előttünk a növényi mint az állati élet, és még oly óriási mélységből is, hol már a világugárnak épen semmi nyoma, legalább a *függön* képes magával napvilágra hozni élő *infusoriákat* (ázalag).“

Mily nagy a különbség ezen tündéri látvány és azon csekélység között, mit mi szárazföldi lakók a tenger világából szemlélhetünk! Azok, kik a partvidékeken laknak vagy kiváncsiságból azokat meglátogatják, csak a partvidéki tengereket látják; némelyek kisebb kirándulásokat tesznek. Hanem a tengeri betegség nem engedi őket látni, s a sűrű homályos és

Nyugodj meg sorsodban, a munkás ember még nem vezett el, a léhűtőnek pedig hiába tömőd szá-jába a falatot, előbb utóbb kiesik onnét.

A kis árva.

A kiséret indulóban,
Ki fekszik a koporsóban?...
Egy kis árva anyát vesz el;
Lassan páter a kereszttel!
Szegény anya talán neked
Jó a sirban, de gyermeked
Oly fájó szíved ereszt el;
Lassan páter a kereszttel!
Ugy jársz te majd házról házra,
Szegény elhagyott árva!
Egy megszán, más rád nehezelt;
Lassan páter a kereszttel!
Abból tengeszsz a mit vetnek;
Üldöznek és kesergetnek,
Még a sir ki nem engesztel;
Lassan páter a kereszttel!

Fiván.